

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 57-1911)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Grundejerforeninger

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Sundhedsvedtægt

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 20. april 1911](#)
- 2) [Byrådsmødet den 27. april 1911](#)
- 3) [Byrådsmødet den 6. juli 1911](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 20. april 1911 - side 32

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 57-1911)

Forslag fra Sundhedskommissionen til en ny Sundhedsvedtægt.

Formanden havde kun sat Forslaget paa Dagsordenen, for at Medlemmerne til næste Møde kunde overveje, hvem der skulde i det Udvalg, der skulde gennemgaa Forslaget.

Mikael Johansen anmodede om at sende Forslaget til Grundejerforeningen, saaledes at denne kunde faa Lejlighed til at udtale sig om det.

Formanden ansaa det for rimeligst, at det eventuelle Udvalg satte sig i Forbindelse med Grundejerforeningen.

J. C. Petersen vilde anse det for mest praktisk, om Udvalget blev sammensat af 2 Medlemmer af Byraadet og 2 af Sundhedskommissionen.

Sagen udsattes. Det vedtoges at sende 5 Eksemplarer til Aarhus Grundejerforening til Erklæring.

Uddrag fra byrådsmødet den 27. april 1911 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 57-1911)

Nedsættelse af Udvalg angaaende Forslag til en ny Sundhedsvedtægt.

Jakob Jensen foreslog et 5 Mands Udvalg.

J. C. Petersen ansaa det for mest praktisk at sammensætte Udvalget af 2 Medlemmer af Byraadet og 2 af Sundhedskommissionen.

Jakob Jensen forekom det, at man vilde sætte de to Medlemmer af Sundhedskommissionen i en uheldig Situation. Desuden vilde det være heldigt, at saa mange Medlemmer af Byraadet som muligt fik virkelig Indsigt i Forslaget. Det vilde derfor være rigtigt at ogsaa de to Medlemmer af Byraadet, der sad i Sundhedskommissionen, blev holdt udenfor Udvalget.

N. Joh. Laursen oplyste, at der, da Sundhedsvedtægten sidst blev revideret, blev nedsat et kombineret Udvalg.

Formanden syntes, at 5 Medlemmer var lidt rigeligt, men mente iøvrigt ogsaa, at hele Udvalget skulde bestaa af Byraadsmedlemmer.

Jakob Jensen foreslog til Medlemmer af Udvalget Formanden, Hr. Moustén og Hr. Simonsen.

J. C. Petersen foreslog de Herrer Clemensen og Jul. Andersen.

Formanden, Jul. Andersen, Clemensen, Moustén og Simonsen valgtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 6. juli 1911 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Indstilling fra det nedsatte

Udvalg med Forslag til en ny Sundhedsvedtægt.

Formanden meddelte, at det nedsatte Udvalg havde behandlet det fra Sundhedskommissionen fremsendte Udkast til en ny Sundhedsvedtægt og efter Konference med Stadslægen paa Sundhedskommissionens Vegne enedes om visse Ændringer, saaledes at Udvalget nu kunde indstille det foreliggende Forslag til Vedtagelse, dog med Undtagelse af et Par mindre Ting, hvortil de Herrer Simonsen og Clemensen havde Særstandpunkter. Han gennemgik dernæst Forslaget Afsnit for Afsnit.

Følgende Ændringsforslag behandledes:

Til § 2. Forslag fra Grundejerforeningen om, at Paragrafens sidste Komma forandres til "hvoriblandt 1 Læge og 1 teknisk kyndig Mand".

Formanden meddelte, at Udvalget ikke kunde anbefale Ændringen, da det af Stadslægen var oplyst, at Byen var delt i 3 Distrikter, der hver stod under en Læges Tilsyn. Af denne Grund vilde det ikke være heldigt at indskrænke Lægernes Antal. Desuden kunde det være ret omtvisteligt, hvad der skulde forstaas ved en teknisk kyndig Mand.

Mikael Johansen kunde, efter Stadslægens Oplysning, tage Forslaget tilbage.

Til § 4. Forslag fra Mousten og Simonsen om at sidste Punktum i 2. Stykke: "I Tilfælde af Stemmelighed gør Formandens Stemme Udslaget" udgaar.

Formanden meddelte, at Udvalgets Flertal ansaa det for heldigst at beholde Bestemmelsen, fordi den kunde have Betydning i Tilfælde, hvor der skulde handles hurtigt, f. Eks. under Epidemier.

Simonsen fandt Bestemmelsen stridende mod al parlamentarisk Skik og saa ingen Anledning til i givet Tilfælde at give Politimesteren 2 Stemmer. Det var ikke den nuværende Politimester, Hr. Mousten og Taleren tænkte paa, men da Sundhedsvedtægten let kunde komme til at gælde længere, end den nuværende Politimester sad i Embedet, vilde man ikke være med til at give en saadan Indrømmelse til en Mand, man ikke kendte.

Mikael Johansen ansaa Bestemmelsen for meget praktisk og anbefalede at beholde den.

J. C. Petersen saa ingen Fare ved at beholde Bestemmelsen. Efter almindelig Praksis blev

ingen nogenlunde vigtig Sag afgjort, uden at Kommissionen var fuldtallig, men i visse Tilfælde kunde Bestemmelsen dog være af Betydning.

Jakob Jensen saa ingen Grund til at indføre en ny Praksis og kunde derfor anbefale Ændringsforslaget.

Forslaget vedtoges.

Til § 10. Forslag fra Magnus Nielsen om at give Paragrafen følgende Affattelse: si den med offentlige Kloakledninger forsynede Del af Byen skal alle fremtidige Spildevandsafløb føres gennem lukkede Rørledninger, saa vel fra det Sted paa Ejendommen hvor de forlader en Bygning som paa selve Ejendommens Grund, til Gadens Kloak".

Magnus Nielsen motiverede Ændringsforslaget med, at der ved større Virksomheder kunde anvendes Skylning udenfor en Bygning.

Jakob Jensen foreslog at slette Ordene "fra det Sted paa Ejendommen, hvor de forlader en Bygning".

Magnus Nielsen kunde tiltræde Hr. Jakob Jensens Forslag.

Det vedtoges at lade Ordene "fra det Sted paa Ejendommen, hvor de forlader en Bygning" udgaa.

Til § 15. Forslag fra Magnus Nielsen om at affatte Paragrafen i nærmere Overensstemmelse med § 5 i Tillæg til Sundhedsvedtægten af 1901.

Stadslægen mente, at Bestemmelserne i § 5 i Tillæg til Sundhedsvedtægten af 1901 mere hørte ind under Regulativet end i Vedtægten.

Magnus Nielsen kunde tage Forslaget tilbage, naar Bestemmelserne blev optaget i Regulativet.

Til § 19. Forslag fra Magnus Nielsen om at der udarbejdes Regler for Anbringelse af Klosetter i Bygninger.

Stadslægen fandt, at Reglerne havde deres rette Plads i Regulativet.

Magnus Nielsen gjorde opmærksom paa, at Regler som de af ham ønskede fandtes i Sundhedsvedtægterne for København og Frederiksberg. Han kunde imidlertid godt tage Forslaget tilbage, naar Regulativet kom til at indeholde de paagældende Bestemmelser.

Til § 24. Forslag fra Simonsen om at lade Ordene "og deslige" i 1. Stykke 1. Punktum

udgaa.

Forslaget vedtoges.

Til § 25. Forslag fra Magnus Nielsen om at ændre Ordene "Urenlighed af nogen Art maa ikke" til "Ingen Art af Urenlighed maa".

Forslaget vedtoges.

Til § 29. Forslag fra Harald Jensen om i 4. Linie at ændre Ordet "Sundhedskommissionen" til "Byraadet".

Harald Jensen motiverede Forslaget med, at det kunde befrygtes, at Lægerne i Sundhedskommissionen vilde fortolke Paragrafen for strengt, navnlig ved Indretning af W. C. Da Byraadet jo ikke vedtog noget paa dette Punkt uden at spørge Sundhedskommissionen, vilde det derfor være rigtigt at lade Byraadet faa den afgørende Indflydelse.

Mikael Johansen anbefalede Ændringen.

Politimesteren foreslog at skrive "Byraadet efter derom indhentet Erklæring af Sundhedskommissionen".

Det vedtoges at ændre "Sundhedskommissionen" i 4. Linie til "Byraadet efter derom indhentet Erklæring af Sundhedskommissionen".

Til § 29. Forslag fra Magnus Nielsen om Udarbejdelse af Forskrifter angaaende Installation af Klosetter i Overensstemmelse med de for København og Frederiksberg gældende.

Magnus Nielsen ansaa Bestemmelserne for langt fra fyldige nok, navnlig med Henblik paa den kommende hyppige Installation af W. C. Da det vel imidlertid for dette som for flere andre af ham paapegede Omraader vilde blive Plads for de paagældende Bestemmelser i Regulativet, skulde han tage sit Forslag tilbage.

Til § 34. Forslag fra Magnus Nielsen om i

2. Stykke 4. Linie at ændre "Vandlaas" til "P-Vandlaas".

Forslaget vedtoges.

Til § 38. Forslag fra Magnus Nielsen om i

5. Linie at ændre "Markudvalgets" til "Brolægningsudvalgets".

Forslaget vedtoges.

Til § 40. Forslag fra Magnus Nielsen om i

1. Stykke 6. Linie efter "nødvendige" at tilføje "til Fjernelse af nævnte Ulemper".

N. Joh. Laursen ansaa det for rigtigst, at Bestemmelserne i Paragrafen ogsaa kom til at omfatte Udvidelser af bestaaende Virksomheder. Ikke faa Fabrikker havde i al Stilhed indført Fyring med Smul i Stedet for med Kul, hvad der medførte rigeligt med Støv for Naboerne, ligesom ogsaa Dieselmotorer medførte Rystelser af ret betydeligt Omfang.

Jakob Jensen mente det ret ugørligt at føre virkelig Kontrol med, om der blev fyret med Smul eller med Kul, og ansaa Dieselmotorer for mere behagelige for de omboende end Dampmaskiner.

Møller hævdede, at Dieselmotorer ikke foranledigede Rystelser for andre Bygninger, da de nødvendigvis skulde hvile paa et solidt Fundament for at gaa ordentligt.

N. Joh. Laursen havde Erfaring for, at en Dieselmotor kunde ryste et Hus paa den anden Side af Gaden.

Magnus Nielsen gav Hr. N. Joh. Laursen Ret i, at Indfyring med Smul kunde foranledige stærkt generende Støv for omboende. Om der kunde gøres noget for at forhindre denne Ulempe, kunde han dog ikke sige. Derimod kunde der nok ved Opstillingen af Motorer ved Isolering eller ved at føre Fundamenterne tilstrækkelig dybt ned gøres noget for at forhindre Rystelser.

Marinus Petersen vilde anse det for heldigst, om det kunde gøres til Pligt at faa Indfyringsmaterialerne godkendt af Sundhedskommissionen. De ny Indfyringsmetoder var ofte til stor Gene for omboende.

Clemensen forekom det, at man ogsaa skulde passe paa ikke at lægge Industrien for mange Hindringer i Vejen. Han fraraadede at vedtage strengere Bestemmelser end de nu gældende.

Magnus Nielsen havde aldeles ikke tænkt paa at faa noget Forhold skærpet, men maatte alligevel anse det for heldigst, om Autoriteterne kunde paabyde Foranstaltninger, der kunde bøde paa Ulemperne.

N. Joh. Laursen fandt Hr. Clemensens Bemærkning ret overflødig, da sikkert ingen havde tænkt paa at komme Fabriksdriften til Livs. Noget andet var, at man dog maatte se at træffe

saadanne Foranstaltninger, at en Fabrik ikke berøvede omboende betydelige Værdier.

Jakob Jensen bemærkede, at Rystelser fra Motorer kunde afhjælpes ved at lægge et tilstrækkelig tykt Sandlag omkring Motorens Fundament.

Forslaget vedtoges.

Til § 45. Forslag fra Jakob Jensen om at affatte 3. Stykkes 1. Punktum saaledes: "Baasene skal være mindst 1,6 M. brede og 2,8 M. lange indvendig Maal".

Forslaget vedtoges.

Til § 51. Forslag fra Jakob Jensen om i 4. sidste Stykke at lade Sætningen: "Oven skal være indrettet til Kokesfyring" udgaa.

Forslaget vedtoges.

Til § 52. Forslag fra Grundejerforeningen om i 1. Stykke at ansætte Tidspunktet til senest 10 Aar efter at Ejendommen har skiftet Ejer, og i 2. Stykke til inden Udgangen af 15 Aar efter Vedtægtens Ikrafttræden.

Formanden meddelte, at Udvalget ikke kunde anbefale Ændringen.

Clemensen fandt en Frist af 5 Aar for kort. Det var ret væsentlige Fordringer, der stilledes, og som vilde betyde store Udgifter for Ejeren at efterkomme i saa kort Tidsrum.

Simonsen anbefalede at blive ved de 5 Aar. Alle havde nu været averterede siden 1906, da Fristen blev sat til 10 Aar. Det drejede sig her om et meget vigtigt Næringsmiddel, og Fordringerne var saa lempelige, at der ikke kunde gøres Indvendinger derimod.

Mikael Johansen skulde erkende, at Fristen i 1906 blev sat til 10 Aar, men troede dog ikke, at Bagerierne var saa daarlige, at man ikke ogsaa nu kunde indrømme en Frist paa 10 Aar.

Forslaget forkastedes.

Til § 89. Forslag fra Sundhedskommissionen om at give Paragrafen følgende Tilføjelse: "I alle saadanne Tilfælde samt overalt, hvor Sundhedskommissionens Skøn afæskes angaaende Byggeplaner, Indretning af Fabrikker, Værksteder, offentlige Institutioner o. 1., skal Planer og Tegninger indleveres i 2 Eksemplarer, af hvilke det ene forbliver i Sundhedskommissionens Værge".

Forslaget vedtoges.

Til § 90. Forslag fra Møller om i 1. Stykke at ændre Tidsfristen for Indflytning i ny opførte Bygninger til 6 Maaneder og 5 Maaneder efter at Bygningen er kommet under Tag for henholdsvis Vinteren og Sommerens Vedkommende.

Jakob Jensen fandt ikke 6 Maaneder for meget for Sommerens Vedkommende.

Simonsen anbefalede at blive ved de 6 Maaneder.

Clemensen mente, at den gamle Bestemmelse om at nøjes med 5 Maaneder om Sommeren havde virket meget godt. Sundhedskommissionen havde næppe erklæret en Bygning, der havde været under Tag i 5 Sommermaaneder, for daarlig tørret.

Politimesteren oplyste, at Sundhedskommissionen i mange Tilfælde havde erklæret en saadan Bygning for daarlig tørret.

Mikael Johansen saa ingen Grund til til at lægge Bygningshaandværkerne Hindringer i Vejen. Naar Vinteren trak noget ud, vilde Bestemmelsen om de 6 Maaneder ofte medføre store Bekostninger for Haandværkerne. Han anbefalede Ændringsforslaget.

Stadslægen gjorde gældende, at det var meget farligere at flytte ind i en Nybygning om Efteraaret end om Foraaret. Om Foraaret kunde Sol og Vind tørre, og da kunde Vinduerne lukkes op, hvad ikke saa godt lod sig gøre om Efteraaret. Han ansaa den gamle Bestemmelse om 5 Maaneder for et stort Misgreb.

Jakob Jensen hævdede, at Byraadet ikke alene skulde varetage Bygningshaandværkernes, men ogsaa Lejernes Interesser, og det var i disses Interesse, at Bygningerne var saa tørre som mulig. Den ene Maaned spillede heller ikke nogen stor Rolle for Mestrene, da de kunde indrette sig derpaa.

Mikael Johansen vilde dog tro, at Kakkellovnsvarmen tørrede bedst. Han ansaa sig for alles Talsmand nok saa meget som Hr. Jakob Jensen.

J. C. Petersen bemærkede, at Anledningen til, at Bestemmelsen om kun 5 Maaneder om Sommeren, var blevet indført, var, at vort Klima var saaledes, at det næsten var umuligt at faa en Bygning under Tag til April Flyttedag. Det var ikke Sundhedskommissionen, der havde fundet paa at forandre Fristen til 6 Maaneder.

Clemensen hævdede, at en Bygning, der var under Tag den 15. Maj, var bedre tjenlig til Beboelse den 15. Oktober, end en Bygning, der var under Tag den 15. Oktober, var tjenlig til Beboelse den 15. April.

Simonsen bekræftede, at det var Udvalget, der havde foreslaaet Bestemmelsen om 6 Maaneder. Stadslægen havde straks givet Forslaget sin Tilslutning.

Møller troede ikke, man risikerede noget ved at bibeholde Fordringen om kun 5 Maaneder om Sommeren. En Bygning, der først den 15. Maj skulde være under Tag, blev lettere udtørret end en Bygning, der skulde være under Tag den 15. April, da det i sidste Tilfælde vilde være nødvendigt at bygge mere om Vinteren.

Stadslægen udtalte, at han med Glæde havde tiltraadt Bestemmelsen om de 6 Maaneder. Den maatte betragtes som et ubetinget Fremskridt. Tørring ved Kakkellovnsvarme duede ikke, da Fugtigheden alligevel blev i Stuen, fordi Folk ikke kunde lukke Vinduerne tilstrækkeligt op om Efteraaret.

Forslaget forkastedes.

Til § 90. Forslag fra Magnus Nielsen om til sidste Stykke at føje: "- samt Attest fra Stadsingeniøren om at Kloak afløbet er udført i Overensstemmelse med Spildevandsregulativet og den approberede Kloakplan".

Magnus Nielsen ønskede Tilføjelsen, fordi der forekom mange Tilfælde, som Bygningsinspektøren intet havde med at gøre, og hvor Stadsingeniørens Attest for, at Afløbsforholdene var i Orden, burde forlanges.

Stadslægen mente, at Ændringsforslaget indeholdtes i § 19.

Forslaget toges tilbage.

Til § 98. Forslag fra Grundejerforeningen om i sidste Stykke at ansætte Tidsrummet til 15 Aar efter Vedtægtens Ikrafttræden.

Mikael Johansen anbefalede at sætte 1925 i Stedet for 1919.

Stadslægen erindrede om, at man i 1909 vedtog at gøre Bestemmelsen gældende fra 1919.

Jakob Jensen erindrede om, at Restaurationsforholdene efter den for faa Aar siden foretagne Undersøgelse mange Steder var i høj Grad grelle. Han haabede derfor, at Byraadet fastholdt Bestemmelsen.

Forslaget forkastedes.

Fra Grundejerforeningen forelaa endelig følgende Udtalelse:

"Endvidere tillader man sig at formene, at Torvehandelen med Grøntsager og overhovedet med alle spiselige Ting bør bringes ind under Sundhedskommissionens Tilsyn, og at der bør træffes Foranstaltninger mod, at saadanne Sager kunne forures af Hunde eller paa anden Maade".

Mikael Johansen var glad ved at have erfaret, at det paaklagede Forhold vilde blive taget op ved Udarbejdelsen af den ny Politivedtægt.

Jakob Jensen vilde anmode Politimesteren om i den ny Politivedtægt at indføre en Bestemmelse om, at Hunde paa Gaden skulde føres i Snor.

Forslaget til en ny Sundhedsvedtægt vedtoges i den foreliggende Form med de ovenfor anførte Ændringer.

